

Gewoon doen.

Verkiezingsprogramma Team Lokaal

Land van Cuijk 2026 – 2030

December 2025

Team Lokaal is dé stabiele, lokale partij van en voor het Land van Cuijk. We wonen in jouw dorp en luisteren naar wat er leeft. We denken mee, komen in actie en doen wat goed is voor onze gemeente – met gezond verstand en een warm hart. Niet roepen, maar gewoon doen.

De eerste 20 kandidaten van Team Lokaal.

Lokaal & Onafhankelijk

Team Lokaal is ván en vóór het Land van Cuijk. Alle dorpen en stad, wijken en inwoners zijn voor ons even belangrijk. We zijn een **brede lokale partij** – niet gebonden aan landelijke politiek of één overtuiging. We luisteren naar verschillende meningen, wegen ze zorgvuldig af en nemen besluiten met gezond verstand. Iedereen mag zichzelf zijn. We staan voor vrijheid, respect en verdraagzaamheid – en verwachten dat ook van elkaar.

Toegankelijk & Betrouwbaar

Team Lokaal is dichtbij en makkelijk te bereiken. We luisteren, praten en beslissen samen met jou. Of je nu inwoner, ondernemer of vrijwilliger bent: iedereen is welkom om mee te doen. We zijn **open en eerlijk**, leggen keuzes uit en blijven transparant. We nemen besluiten op basis van kennis, ervaring en feiten – niet op onderbuikgevoel. **Gelijkwaardigheid** is voor ons vanzelfsprekend. Iedereen moet zich veilig en welkom voelen, mee kunnen doen in de politiek én in de samenleving. Soms betekent dat: een extra steuntje in de rug voor wie dat nodig heeft.

Sociaal & Actief

We geloven in de kracht van onze kernen. In mensen die de handen uit de mouwen steken, die elkaar helpen en samen iets moois opbouwen. We steunen initiatieven van inwoners, verenigingen en bedrijven. We zijn trots op het bruisende verenigingsleven en sociale vangnet in het Land van Cuijk. Team Lokaal komt zelf ook in actie: **met gezond verstand, duidelijke afspraken en eerlijke keuzes**. We zoeken oplossingen die werken – nuchter, eerlijk, standvastig en toekomstgericht. Altijd met één doel: een sterke, leefbare en sociale gemeente waar iedereen meetelt.

Programma op hoofdlijnen

Inhoudsopgave

1	Bestuur	4
2	Bouwen & Wonen	4
3	Cultuur.....	5
4	Digitalisering.....	6
5	Duurzaamheid en Milieu	7
6	Economie.....	7
7	Energietransitie	8
8	Financiën	9
9	Gezondheid & Zorg.....	9
10	Jeugd	10
11	Samen de schouders eronder - Kernendemocratie	11
12	Landbouw	12
13	Landschap en Biodiversiteit.....	12
14	Mobiliteit.....	13
15	Onderwijs	13
16	Openbare ruimte	14
17	Recreatie en Toerisme.....	15
18	Sociaal beleid.....	15
19	Sport.....	16
20	Veiligheid.....	17
21	Werk en inkomen	17

Speerpunten Jong Team Lokaal

1	<i>Gelijke kansen voor iedereen in onze samenleving.....</i>	19
2	<i>Mentale Gezondheid voor Jongeren</i>	20
3	<i>Duurzaamheid en Bewustwording.....</i>	20
4	<i>Veilige buurt voor jongeren</i>	21
5	<i>Fietsvriendelijke en goed verlichte fietspaden</i>	21
6	<i>Meer betaalbare woningen voor jongeren</i>	22
7	<i>Onderwijs en Talentontwikkeling.....</i>	22
8	<i>Mediawijsheid en Nepnieuws bewustwording.....</i>	23
9	<i>Versterking van stage en leerwerkplekken</i>	23

1 Bestuur

“We willen een oplossingsgericht gemeentebestuur dat dicht bij inwoners staat.”

Team Lokaal vindt dat de gemeente er is voor de inwoners. Dat betekent dat bestuurders en ambtenaren zichtbaar, aanspreekbaar en dienstbaar moeten zijn. We willen dat inwoners eenvoudig in contact kunnen komen met de gemeente, bijvoorbeeld via inloopsprekuren of gebiedswethouders die per kern of wijk maatwerk leveren. Zo ontstaat **een bestuur dat luistert, duidelijkheid geeft en dichtbij staat.**

Wij zetten ons in voor:

- Regels die eenvoudig, duidelijk en uitvoerbaar zijn, zodat inwoners weten waar ze aan toe zijn.
- Het toepassen van ‘gezond verstand’, met de mogelijkheid om in bijzondere situaties gemotiveerd af te wijken.
- Duidelijke afspraken over resultaten, kwaliteit en geld bij samenwerkingen met andere gemeenten en organisaties.
- Een organisatie die kan werken op verschillende niveaus: van straat en dorp tot regio en provincie.
- De gemeente als goede werkgever, waar medewerkers met plezier en inzet inwoners helpen.
- Digitale dienstverlening die goed werkt en voor iedereen duidelijk en toegankelijk is.
- Een fysieke balie waar inwoners die minder digitaal vaardig zijn persoonlijk geholpen kunnen worden.
- Dienstverlening die dichtbij en laagdrempelig is, zodat iedereen er gebruik van kan maken.
- Gemeentelijke gebouwen die voor meerdere doelen en op verschillende momenten ingezet kunnen worden.

2 Bouwen & Wonen

“We willen de woningnood oplossen en zorgen dat inwoners in hun eigen dorp kunnen wonen. Hierbij de grenzen opzoeken naar wat mag, wat kan er wél.”

Team Lokaal vindt het belangrijk dat iedereen in het Land van Cuijk prettig kan wonen. Het huidige woningaanbod sluit nog niet goed genoeg aan bij de wensen van inwoners. Vooral in de kleine kernen is meer aandacht nodig, zodat woningen niet alleen in Cuijk en Boxmeer worden gebouwd. Wij willen samen met projectontwikkelaars, inwoners en woningstichtingen zorgen voor **een breed en evenwichtig aanbod van woningen, passend bij verschillende doelgroepen**. Daarbij zoeken we actief naar mogelijkheden om procedures te versnellen en regels waar nodig te versoepelen.

Wij zetten ons in voor:

- Actief grondbeleid en woningbouw in álle dorpen: “een straatje erbij”.
- Strategisch grond aankopen voor woningbouw, zodat sneller en meer gebouwd kan worden.
- Onderzoeken of inwoners voorrang kunnen krijgen bij nieuwbouw in hun eigen kern.
- Voorrang voor inwoners van de eigen kern bij huurwoningen.
- Betere afstemming tussen vraag en aanbod van huurwoningen.
- Een woonprogramma per kern, met woningen in verschillende prijsklassen.
- Meer woonvormen voor ouderen, verspreid over álle kernen.
- Meedenken met inwoners en ondernemers die woningbouw voorstellen, vooral in kleine kernen, om projecten sneller mogelijk te maken.
- Samenwerken met projectontwikkelaars en inwonersgroepen aan nieuwe woonvormen, zoals CPO, ‘hofjeswonen’ en projecten als het ‘Peeldorpenproject’.
- Procedures voor woningbouw sneller, eenvoudiger en duidelijker maken.
- Meer ruimte voor flexibele woonvormen, zoals ‘tiny houses’, combinaties van wonen en werken en generatiewoningen.
- Woningen betaalbaar houden voor starters, bijvoorbeeld via prefab bouwen, aangepaste grondprijzen, ‘Nu kopen, later betalen’-woningen, startersleningen, anti-speculatiebeding en erfpacht.
- Startersleningen blijven aanbieden.
- Zelfbewoningsplicht voor nieuwbouw behouden, zodat woningen beschikbaar blijven voor inwoners zelf.
- (Onderzoek naar) invoeren van een leegstandsverordening.
- Aanpakken van woonoverlast en verpaupering.
- Woningssplitsing en hergebruik van bedrijfsgebouwen optimaal benutten om meer woonruimte te creëren.
- Innovatieve woonvormen stimuleren, voor zowel jongeren als ouderen.
- Goede en gereguleerde huisvesting van arbeidsmigranten, waarbij wonen en werk gescheiden zijn en werkgevers niet ook huisbaas zijn.

3 Cultuur

“We willen cultuur bereikbaar maken voor iedereen, als verbindende factor in onze gemeenschappen.”

Team Lokaal ziet cultuur als een belangrijke schakel in onze samenleving. Cultuur is breed: van muziek, dans en beeldende kunst tot erfgoed en cultuurhistorische gebouwen. Het geeft **herkenning, ontspanning en verbinding**. Wij willen dat inwoners de kans krijgen om deel te nemen aan cultuur, ongeacht leeftijd of achtergrond. Ook vinden wij het belangrijk om ons rijke culturele erfgoed te behouden en verder te versterken, omdat dit bijdraagt aan de identiteit van onze kernen en aantrekkelijk is voor bezoekers.

Wij zetten ons in voor:

- Laagdrempelige toegang tot cultuur, vooral voor jongeren, via samenwerking met scholen en steun van Stichting Leergeld.
- Behoud van cultuursubsidies en onderzoeken hoe meer inwoners bereikt kunnen worden.

- Het stimuleren van cultuureducatie.
- Behoud van lokale cultuurhistorische waarden, zoals monumenten en tradities.
- Bescherming molenbiotoop, beschermde dorpsgezichten en verdedigingswerken.
- Het faciliteren van kunst en cultuur, zoals de Cultuurstraat Cuijk en de herbestemming van het gemeentehuis Sint Anthonis.
- Meer verbinding tussen cultuurhistorie, lokale identiteit en toerisme, zoals de Graancirkel, Romeins verleden en kasteel Tongelaar.
- Behoud van een regionale schouwburg, zonder dat dit ten koste gaat van wijk- en dorpsvoorzieningen.

4 Digitalisering

“We willen het makkelijker en veiliger maken om te leven in een digitale wereld.”

Team Lokaal vindt dat de digitale dienstverlening van de **gemeente duidelijk, betrouwbaar en voor iedereen toegankelijk** moet zijn. Digitale middelen maken het eenvoudiger om zaken te regelen en contact te leggen met de gemeente. Tegelijk willen we dat er goede ondersteuning blijft voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn. Daarnaast is het belangrijk om inwoners te beschermen tegen de risico's van digitalisering, zoals cybercriminaliteit en nepnieuws.

Wij zetten in op:

- Goede, duidelijke en veilige digitale dienstverlening, zodat inwoners makkelijk zaken kunnen regelen.
- Kwetsbaarheden in digitale infrastructuur van gemeente Land van Cuijk verkleinen.
- Toegankelijke dienstverlening voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn.
- Bescherming van de privacy van inwoners.
- Voorlichting over digitaal veilig gebruik, cybercriminaliteit en digitale oplichting, samen met politie, onderwijs en bibliotheek.
- Meer mediabewustzijn en mediawijsheid, vooral bij jongeren en ouderen, via campagnes en trainingen over cyberpesten en nepnieuws.
- Een spreekuur voor hulp bij digitale vragen in iedere kern.
- Buurthulp en voorzorgcirkels inzetten om inwoners met digitale vragen te ondersteunen.

5 Duurzaamheid en Milieu

“We willen zuinig zijn op onze omgeving voor nu en voor onze kinderen.”

Team Lokaal kijkt niet alleen naar vandaag, maar ook naar morgen. We willen samen met inwoners en ondernemers werken aan een duurzamere samenleving. Dat betekent **keuzes maken die goed zijn voor mens, dier en natuur**. Denk aan het stimuleren van duurzame landbouw, het besparen van energie en het beschermen van lucht, water en bodem. Ook vinden wij het belangrijk om inwoners te helpen bij duurzame keuzes, bijvoorbeeld door voorlichting of financiële ondersteuning.

Team Lokaal doet dit door:

- Duurzame, circulaire en natuur inclusieve landbouw met aandacht voor mens en dier.
- Agrariërs helpen bij de overstap naar een duurzame en vitale bedrijfsvoering, o.a. via keukentafelgesprekken.
- Minder gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en meer milieuvriendelijke alternatieven.
- Meer bomen en groen planten tegen CO₂, hittestress en voor voedsel of grondstoffen.
- Effectief waterbeheer om verdroging en wateroverlast te voorkomen.
- Inwoners stimuleren tot duurzame maatregelen met voorlichting, subsidies of leningen zoals de duurzaamheidslening.
- Jeugd en onderwijs betrekken bij duurzaamheid via schoolpleinen, schooltuinen en excursies.
- Samenwerken met bedrijven om bewustwording te vergroten en hun duurzame stappen zichtbaar te maken.
- Lucht-, water- en bodemkwaliteit vaker meten om effecten en actiepunten te bepalen.
- Handhaven waar normen voor lucht, water of bodem niet worden gehaald.
- Aandacht voor negatieve effecten van recycling, zodat dit geen vrijbrief wordt voor milieuschade of overlast.

6 Economie

“Een sterke lokale economie in onze regio is nodig voor welzijn en welvaart.”

Team Lokaal vindt dat een **gezonde economie meer is dan alleen groei**. Het gaat ook om **het welzijn van inwoners, respect voor natuur en dieren en een leefbare omgeving**. Soms vraagt dit om het maken van lastige keuzes. Wij vinden het belangrijk om dit altijd in gesprek met inwoners te doen. Lokale ondernemers spelen een belangrijke rol in onze dorpen en wij willen hen ondersteunen en ruimte geven om te ondernemen. Ook willen we nieuwe kansen benutten, bijvoorbeeld door samen te werken met omliggende regio's en door toerisme verder te ontwikkelen als economische motor.

Wij zetten ons in voor:

- Goede samenwerking tussen ondernemers en gemeente als één lokaal team.
- Aantrekkelijke voorwaarden voor bedrijven, met minder regels en steun voor starters.
- Balans tussen ruimtegebruik en werkgelegenheid, minder grote 'blokkendozen'.
- Nieuwe bedrijven vestigen op bestaande terreinen en uitbreiden waar nodig.
- Actief grondbeleid voor uitbreiding bedrijventerreinen.
- Kansen benutten via samenwerking met Brainport, Arnhem-Nijmegen en Venray-Venlo.
- Het profiel van het Land van Cuijk benutten: Agrifood, duurzame landbouw, circulaire economie en 'bio-based' industrie.
- Contact met grote bedrijven versterken en koppelen aan lokale ondernemers en MKB.
- Toerisme bevorderen als motor voor alle kernen.
- Nieuwe economische activiteiten in het buitengebied steunen, zoals huisgebonden werk, vergaderruimtes en toeristische initiatieven.
- Havens en Maaskades beter benutten voor economische activiteiten.
- Voldoende leer- en werkplekken creëren met bedrijven en scholen.
- Stageplaatsen en leerwerkplekken voor jongeren meer bekendmaken, bijvoorbeeld via Talentenbureau Agrifood Capital.
- Meer stageplekken aanbieden binnen het gemeentehuis.
- Bedrijven stimuleren om jongeren te laten zien hoe zij met duurzaamheid omgaan.
- Lokaal inkopen stimuleren, zodat regionale ondernemers meer kansen krijgen.
- Werkgevers actief ondersteunen bij kansen voor inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt of statushouders.

7 Energietransitie

“We willen een bijdrage leveren aan de landelijke opgave om minder afhankelijk te worden van fossiele brandstoffen, voor een gezonde omgeving voor onze inwoners van nu en onze kinderen.”

De overgang naar duurzame energie is één van de grootste uitdagingen van deze tijd. Team Lokaal wil dat het Land van Cuijk hier actief aan meewerkt, samen met inwoners, bedrijven en organisaties. We weten dat dit **niet eenvoudig is en soms lastige keuzes vraagt**. Toch willen we stap voor stap vooruit, door energie te besparen, duurzame energie op te wekken en zorgvuldig met ons landschap om te gaan. Daarbij letten we steeds op betaalbaarheid voor inwoners en een eerlijke verdeling van lusten en lasten.

Concreet betekent dit voor ons:

- In 2045 een klimaatneutrale gemeente, met beleid en projecten die dit mogelijk maken.
- Gemeentelijke gebouwen voor 2040 energieneutraal en kostenbesparend maken.
- Samenwerken met partners als Enexis, Tennet, coöperaties en bedrijven voor energiebesparing en verduurzaming.
- Energiecoaches inzetten om inwoners te adviseren over woningverduurzaming.
- Een lokaal warmtenet ontwikkelen om de druk op het elektriciteitsnet te verlagen.
- Oplossingen zoeken om de energietransitie betaalbaar te houden voor inwoners.
- Energiecoöperatie(s) Land van Cuijk ondersteunen en ruimte geven.
- Slimme energienetten stimuleren, zoals auto's als accu gebruiken of gas opslaan.

- De warmtetransitie geleidelijk uitvoeren, met oog voor isolatie, nieuwe technieken en afscheid van fossiele brandstoffen.
- Zonneparken en windmolens zeer zorgvuldig inpassen, met voorkeur voor dubbel ruimtegebruik en groene buffers.
- Stimuleren van zonnepanelen op daken.
- Bij windmolens: geen geluidsoverlast, minimaal 'tien keer de ashoogte' afstand tot woningen, en clusteren in plaats van verspreiden.
- Omwonenden laten meeprofiteren van zonneparken en windmolens via projecten of leefbaarheidsfondsen.

8 Financiën

“We willen dat de lasten en lusten voor onze inwoners in balans zijn.”

Team Lokaal vindt het belangrijk dat de gemeente **zorgvuldig omgaat met geld van de inwoners**. We willen dat de begroting in balans is en dat keuzes eerlijk worden gemaakt. Investerings zijn nodig voor de toekomst, maar we willen voorkomen dat er schulden ontstaan die later problemen geven. Transparantie is hierbij belangrijk: inwoners moeten kunnen zien waar het geld naartoe gaat en wat het oplevert.

Dit willen we bereiken door:

- Degelijk en transparant financieel beleid met een aanvaardbare belastingdruk.
- Altijd zoeken naar besparingen, alternatieve inkomsten en subsidies; OZB niet als sluitpost.
- Jaarlijkse OZB-stijging maximaal gelijk aan het CBS-inflatiepercentage.
- Afvalstoffenheffing nooit hoger dan kostendekkend; kostenstijging bij aanbesteding maximaal inflatie.
- Rioolheffing alleen verhogen als strikt nodig door klimaatmaatregelen.
- Een plafond voor kapitaallasten, zodat plannen realistisch blijven.
- Niet-noodzakelijke investeringen alleen doen als de kapitaallasten onder dit plafond blijven.

9 Gezondheid & Zorg

“We vinden ‘voorkomen beter dan genezen’ om (langer) gezond te blijven en mee te kunnen doen.”

Team Lokaal vindt dat **zorg dichtbij en betaalbaar** moet blijven. Wij zien dat de zorg steeds ingewikkelder wordt en dat mensen soms niet weten waar ze terecht kunnen. Daarom willen we de hulp die de gemeente kan bieden eenvoudiger en beter organiseren. We vinden het belangrijk dat inwoners zoveel mogelijk zelfstandig kunnen leven en dat er passende hulp beschikbaar is wanneer

dat niet lukt. Ook willen wij dat er aandacht is voor **preventie**, zodat gezondheidsproblemen zoveel mogelijk worden voorkomen.

Hierbij denken wij aan:

- Zorg dichtbij inwoners, afgestemd op wat nodig is.
- Ondersteuning voor mensen die niet alles zelf kunnen regelen.
- Betere samenwerking tussen huisartsen, zorg, scholen, welzijn en vrijwilligers.
- Meer aandacht voor preventie, zoals gezond leven, bewegen en het voorkomen van schulden en eenzaamheid.
- Duidelijke en toegankelijke informatie over zorg en ondersteuning.
- Kortere wachttijden in de jeugdzorg en passende hulp voor gezinnen.
- Eén regisseur per gezin bij intensieve zorg, op basis van vertrouwen.
- Waardering en steun voor mantelzorgers en vrijwilligers.
- Zorg voor inwoners met een laag inkomen toegankelijk maken.
- Wijk- en dorpsondersteuners die inwoners helpen en doorverwijzen; burenhulp via voorzorgcirkels en buurtapps.
- Extra aandacht voor kwetsbare groepen, zoals ouderen, mensen met een beperking en inwoners met psychische problemen.
- Hartveilige gemeente door voldoende AED's.
- Dementievriendelijke gemeente.
- Ruimte voor initiatieven van inwoners zelf, zoals zorgcoöperaties en buurtprojecten.
- Nieuwe woningen bouwen die geschikt zijn om lang en zelfstandig in te wonen.

10 Jeugd

“Jeugd, onze toekomst.”

Team Lokaal ziet de jeugd als de toekomst. Naast goed onderwijs, kinderopvang en speelruimte in de buurt, is het belangrijk dat er passende ondersteuning is voor wie dat nodig heeft. We willen meer **aandacht voor preventie, zodat problemen minder vaak uitgroeien tot zware zorg**. Ook vinden we de mentale gezondheid van jongeren een belangrijk aandachtspunt. **Elk kind ontwikkelt zich op zijn eigen manier en tempo**, en dat willen wij respecteren.

Wij zetten ons in voor:

- Meer preventie in de jeugdzorg, zodat minder jongeren zware zorg nodig hebben.
- Aandacht voor ‘terug naar normaal’: ieder kind ontwikkelt zich in eigen tempo.
- Betere aansluiting tussen vraag en aanbod in de jeugdzorg.
- Wachtlijsten in de jeugdzorg terugdringen.
- Meer samenwerking tussen huisartsen en team Jeugd in preventie.
- Samenwerking bevorderen tussen Centrum Jeugd en Gezin, GGD, GGZ, maatschappelijk werk en politie.
- Goede verbinding tussen jeugdzorg en onderwijs stimuleren.
- Subsidies voor jeugdsport en cultuur behouden voor brede toegankelijkheid.
- Kinderopvang bij scholen bereikbaar houden, ook voor niet-werkende ouders.

- Natuurlijke en stimulerende speelplekken in de openbare ruimte creëren.
- Meer aandacht voor mentale problemen bij jongeren.
- Laagdrempelige hulp bieden via Centrum Jeugd en Gezin en scholen.
- Campagnes en trainingen over (cyber)pesten en prestatiedruk organiseren.
- Jongeren ondersteunen bij de stap naar zelfstandig wonen, met duidelijke informatie, bijvoorbeeld via Sociom.

11 Samen de schouders eronder - Kernendemocratie

“We willen de eigen dorpsidentiteit behouden waarbij inwoners naar elkaar omzien.”

Team Lokaal vindt het belangrijk dat inwoners zich betrokken voelen bij hun buurt, wijk of dorp. Kernendemocratie betekent dat **inwoners samen met de gemeente verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving**. Met hun kennis, ideeën en inzet kunnen inwoners veel bereiken, en de gemeente ondersteunt dit met kennis, middelen en budget. Het gaat om samenwerken en elkaar ontmoeten, respecteren en helpen. Zo versterken we samen de sociale banden en bouwen we aan een **zorgzame en leefbare samenleving**.

Wij zetten ons in voor:

- Aansluiten bij wensen van inwoners; kernen-CV's als startpunt voor gesprekken over leefbaarheid.
- Inwoners en gemeente dragen samen verantwoordelijkheid voor het welzijn in de kern.
- Inwoners serieus betrekken via burgerparticipatie, zoals idee-café's, burgerbegrotingen of 'Right to Challenge'.
- WIU ('werk in uitvoering') inzetten om de omgeving te verbeteren en een budget reserveren voor snelle oplossingen.
- Eén vast aanspreekpunt binnen de ambtelijke organisatie voor dorps- en wijkraden.
- Dorps- en wijkraden sterker maken, met een goede afspiegeling van inwoners.
- Waar mogelijk taken zoals beheer of zorg (WMO) uitbesteden aan dorps- en wijkcoöperaties.
- Beloningen geven voor onderhoud van de eigen buurt.
- Zorg voor elkaar bevorderen door steun aan verenigingen, zorgcoöperaties en buurthulp.
- Subsidies voor kernendemocratie opnieuw bekijken en beter afstemmen op wat dorpen en wijken nodig hebben.

12 Landbouw

“Een gezonde landbouw en gezonde leefomgeving gaan hand-in-hand.”

Team Lokaal vindt landbouw van groot belang voor het Land van Cuijk. We streven naar een **circulaire en duurzame landbouw die bijdraagt aan een gezonde leefomgeving** en waarin boeren de ruimte krijgen om zich te vernieuwen. Dit doen we **samen met agrariërs en ondernemers**, want alleen in samenwerking kunnen we deze transitie realiseren.

Wij zetten ons in voor:

- Duurzame, innovatieve en vitale landbouwbedrijven met aandacht voor mens en dier.
- Lokale aanpak voor de intensieve veehouderij, met maatwerk en keukentafelgesprekken.
- Handhaven bij overlast of overschrijding van normen voor lucht, water en bodem.
- Voorkomen van dierziekten en ziekten die van dier op mens overgaan.
- Mestoverschot bij de bron aanpakken, met lokale verwerking zonder overlast.
- Streven naar circulaire landbouw op Noord-Europese schaal, zonder veevoer van de andere kant van de wereld.

13 Landschap en Biodiversiteit

“Ons landschap is onze gezamenlijke buiten-huiskamer.”

Team Lokaal vindt het belangrijk om natuur en biodiversiteit te behouden én verder te ontwikkelen. We willen dit samen doen met inwoners, agrariërs en andere organisaties die betrokken zijn bij de groene ruimte. Groen is er niet alleen om naar te kijken, maar ook om te beleven, te gebruiken en te ontdekken. Zo maken we het **landschap aantrekkelijker en zorgen we voor een gezonde leefomgeving, nu en in de toekomst.**

Wij zetten ons in voor:

- Behoud, herstel en verdere ontwikkeling van natuur en landschap met inwoners en organisaties.
- Groen beleefbaar maken met recreatie, pluktuinen, klimbossen en fruitbomen per kern.
- Agrariërs en inwoners een sterkere rol geven als beheerders van de groene ruimte.
- Biodiversiteit vergroten met voorlichting en actief beleid, zoals duurzaam bermbeheer en meer boomsoorten langs wegen.
- Structureel werken aan biodiversiteit via duurzaam maaibeeld en groene verbindingen.
- Stimuleringsregelingen behouden, zoals voor groene daken en ‘groenblauwe schoolpleinen’.

14 Mobiliteit

“We willen veilige en toegankelijke verbindingen om te kunnen leven en beleven.”

Het Land van Cuijk groeit nog tot 2030. Dat betekent dat er meer vraag komt naar mobiliteit en goede verbindingen. Team Lokaal wil dat inwoners zich **veilig en gemakkelijk kunnen verplaatsen, lopend, met de fiets, met de auto of met het openbaar vervoer**. Daarbij letten we op verkeersveiligheid, duurzaamheid en de bereikbaarheid van zowel grote als kleine kernen.

Wij zetten ons in voor:

- Gevaarlijke verkeerssituaties aanpakken en voorkomen, met slimme technieken en handhaving.
- Veilige fietsroutes tussen kernen en naar voorzieningen.
- Een goed en veilig fietsnetwerk met fietssnelwegen, vrij liggende paden en goede verlichting.
- Slimme snelheidsaanpassingen en het weghalen van onveilige drempels.
- Veilige bermvoorzieningen voor autoverkeer in het buitengebied.
- Meer lopen en fietsen stimuleren als alternatief voor de auto.
- Actieve mobiliteit en gebruik van openbaar vervoer binnen de gemeente bevorderen.
- Slimme oplossingen tegen (vracht)verkeer in de regio, sluipverkeer uit kernen weren.
- Vrachtverkeer zoveel mogelijk op de A73, A77 en A50 houden.
- Nadelige effecten van doorgaande wegen door kernen verminderen.
- Voldoende parkeergelegenheid en veilige fietsenstallingen bij stations.
- Samen met de politie fietsendiefstal tegengaan.
- Bereikbaarheid van kleine kernen verbeteren met slimme oplossingen.
- Uitbreiding blauwe zones daar waar parkeeroverlast door langparkeerders groot is.
- Lobbyen voor openbaar vervoer in alle kernen, ook met kleinschalige initiatieven.
- Overlast door illegaal crossen terugdringen.

15 Onderwijs

“Gelijke kansen voor jongeren om zich te ontwikkelen naar eigen vermogen.”

Goed en passend onderwijs is de **basis voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren**. Maar leren stopt niet na de schooltijd: de wereld verandert snel en vraagt steeds meer om ‘een leven lang leren’.

Daarom zet Team Lokaal in op:

- Goede en passende schoolgebouwen, ook in kleine kernen.
- Gelijke kansen voor alle kinderen, samen met organisaties zoals Stichting Leergeld.
- Behoud van subsidies voor educatieve activiteiten na schooltijd, zoals de RijkeSchooldag.

- Veilige schoolroutes voor kinderen en jongeren.
- Passend vervoer voor kinderen met een beperking of achterstand, met nadruk op zelfstandig reizen.
- Het stageloket in de regio beter profileren, zoals het Talentbureau Agrifood Capital.
- Het binnenhalen van MBO- en HBO-opleidingen die passen bij de regio, zoals Mechatronica en Agrifood.
- Meer bekendheid voor mogelijkheden voor 'een leven lang leren'.
- Blijvende aandacht voor laaggeletterdheid.
- Bibliotheken behouden als educatieve ontmoetingsplek in verschillende vormen.
- Meer mediabewustzijn en mediawijsheid, met trainingen en campagnes over cyberpesten en nepnieuws.

16 Openbare ruimte

“We willen een aantrekkelijke buitenruimte die bijdraagt aan een gezond leven.”

Team Lokaal vindt dat de openbare ruimte in elke kern **leefbaar, veilig, duurzaam en aantrekkelijk** moet zijn. Het moet een plek zijn waar inwoners en bezoekers kunnen bewegen, elkaar ontmoeten en genieten van natuur en groen. Daarvoor is goed beheer en onderhoud van groot belang, zodat de kwaliteit van onze leefomgeving behouden blijft.

Wij zetten ons in voor:

- Een gezonde leefomgeving in alle beleidsterreinen, zoals inrichting van de openbare ruimte, economie en sociaal beleid.
- Het stimuleren van beweegparken en klimbossen.
- Groen dat beleefbaar en bruikbaar is, zoals pluktuinen en fruitbossen.
- Een sterkere rol voor agrariërs als medebeheerder van de groene ruimte.
- Behoud, herstel en ontwikkeling van natuur en landschap.
- Structureel inzetten op meer biodiversiteit, bijvoorbeeld met duurzaam maaibeeld en groene verbindingen.
- Veilige wandel- en fietsroutes.
- Het aanpakken en voorkomen van gevaarlijke verkeerssituaties en het sturen van gedrag.
- Inrichting van de openbare ruimte die geschikt is voor alle leeftijden.
- Het terugdringen van zwerfafval.
- Het Land van Cuijk profileren als groen, ruim en gezond gebied met goede verbindingen naar Nijmegen en Uden.
- In overleg met Defensie de geluidsoverlast van militair vliegverkeer zo veel mogelijk beperken.

17 Recreatie en Toerisme

“We willen een aantrekkelijke omgeving voor ons en onze bezoekers.”

Recreatie en toerisme zijn belangrijk voor het welzijn van inwoners: om te **ontspannen, elkaar te ontmoeten en plezier te maken**. Tegelijk zijn ze steeds meer een **motor voor de lokale economie**. Daarom vindt Team Lokaal het belangrijk om recreatie en toerisme te stimuleren en het merk *Land van Cuijk* sterk uit te dragen. Dit doen we op een manier die bijdraagt aan leefbaarheid én aan behoud van natuur en cultuur.

Wij zetten ons in voor:

- Bevorderen van recreatie en toerisme als economische motor voor alle kernen, met mogelijkheden rond Staatsbossen, Radioplassen, Maasheggen, Kraaijenbergse Plassen en Maasstrandjes.
- Recreatie en toerisme ontwikkelen op een manier die past bij de omgeving en inwoners.
- Realiseren en ontsluiten van robuuste natuurgebieden en landschappen met allure, zoals de Maasheggen, Raamvallei en Peelrandbossen, met oog voor natuurbehoud en bescherming van kwetsbare gebieden.
- Een aantrekkelijk netwerk van wandel- en fietspaden, goed onderhouden en geschikt voor recreatieve ommetjes.
- Herkenbare lokale kunst in de buitenruimte.
- Eenvoudigere organisatie van evenementen, met aandacht voor kwaliteit en veiligheid; ondersteunend voor kleine initiatieven en ambitieus voor grotere evenementen
- Behoud en meer gebruik van historisch erfgoed als publiekstrekker, zoals het Romeinse verleden, industrieel erfgoed en de Vrije Heerlijkheid.
- Een deel van de toeristenbelasting bestemmen voor toeristische ontwikkeling.
- Het promoten en ondersteunen van het merk *Land van Cuijk* (‘n Goei Leven), streekproducten en combinaties van natuur en economie, zoals de Wereldtuin Verdeliët, voedselbossen, oogsttuinen en Herenboeren in St. Anthonis.

18 Sociaal beleid

“Iedereen in onze gemeente moet mee kunnen doen.”

Team Lokaal vindt dat inwoners in de eerste plaats zoveel mogelijk zelfredzaam moeten zijn. Maar als dat niet lukt, moet de gemeente zorgen voor **passende ondersteuning**. Daarbij kijken we steeds naar wat iemand zelf kan én naar wat nodig is om verder te komen. **Vertrouwen en oog voor de menselijke maat** zijn daarbij ons uitgangspunt.

Wij zetten ons in voor:

- Eén regisseur per gezin bij intensieve zorg, op basis van vertrouwen.
- Voorkomen dat kinderen in armoede opgroeien, met steun voor sport en cultuur.
- Verminderen van eenzaamheid bij ouderen en jongeren.
- Activiteiten voor ouderen stimuleren via Stichting Welzijn Ouderen en nieuwe initiatieven.
- Voorzorgcirkels stimuleren voor meer zelfredzaamheid en nabuurschap.
- Extra aandacht voor mentale gezondheid van jongeren, pestgedrag en sociale media.
- Bibliotheken behouden als ontmoetingsplek, met educatie, aanpak laaggeletterdheid en digitale hulp.
- Een breed programma voor een inclusieve samenleving en gelijke kansen:
 - Racisme aanpakken met migrantenorganisaties en meldpunt discriminatie.
 - Lokale initiatieven tegen racisme en discriminatie steunen, zoals 'Melting Pot Heeswijkse Kampen'.
 - Samenwerken voor gelijke rechten van vrouwen en mannen.
 - Aandacht voor ongelijkheid tussen mannen en vrouwen in werk, onderwijs en openbare ruimte.
- Vrijwilligers en mantelzorgers waarderen en ondersteunen.
- In gesprek blijven met belangenorganisaties zoals Toegankelijk Land van Cuijk en de Adviesraad Sociaal Domein.
- Toegankelijkheid standaard meenemen bij ruimtelijke ontwikkeling en nieuwbouw.
- Statushouders ondersteunen bij integratie en werk.
- Uitvoeren van (wettelijke) verplichtingen ten aanzien van opvang vluchtelingen.

19 Sport

"Bewegen is van vitaal belang."

Team Lokaal vindt sport en bewegen belangrijk voor een **gezonde samenleving en voor sociale samenhang**. Een actief verenigingsleven versterkt de leefbaarheid in dorpen en kernen. Daarom ondersteunen wij sportverenigingen en denken we mee bij nieuwe ontwikkelingen, altijd in samenwerking met de verenigingen zelf.

Wij zetten ons in voor:

- Verenigingen ondersteunen en faciliteren, ook bij de vorming van omni-verenigingen.
- Subsidies voor jeugdsport behouden.
- Voldoende en toekomstbestendige sportvoorzieningen.
- Privatisering van sportaccommodaties met 'gezond verstand': haalbaar voor verenigingen en toekomstbestendig voor de gemeente.
- Multifunctioneel gebruik van sportaccommodaties.
- Topsport niet sponsoren, wel ondersteunen en meedenken.
- Bewegen buiten verenigingen stimuleren, zoals trimparcoursen en beweegparken.
- Sport bij buitenschoolse opvang bevorderen.

20 Veiligheid

“We willen zorgen voor een veilige en vertrouwde leefomgeving.”

Team Lokaal vindt dat veiligheid begint bij **zichtbare handhaving en duidelijke regels**. Politie, boa's en straatcoaches spelen hierbij een belangrijke rol, niet alleen door te handhaven maar ook door preventief te werken. Wij willen dat er aandacht is voor intolerant gedrag, milieu en verkeer, en dat er stevig wordt ingezet op de aanpak van ondermijning. Ook vinden we het belangrijk dat inwoners niet buiten de samenleving vallen, en dat samenwerking met scholen en horeca helpt om problemen zoals alcohol- en drugsgebruik te voorkomen.

Wij zetten ons in voor:

- Toezicht op intolerant gedrag, milieu- en verkeersovertredingen.
- Meer zichtbare boa's in de wijken.
- Campagnes om meldingsbereidheid te vergroten, vooral bij jongeren.
- Altijd reageren op meldingen om vertrouwen te versterken.
- Aanpak van ondermijning, ook bij leegstaande gebouwen.
- Samenwerking met scholen en horeca tegen alcohol- en drugsgebruik.
- Voorlichting over cybercriminaliteit.
- Dialoog stimuleren tussen ondernemers, overheid en inwoners bij overlast.
- Buurtbewoners en preventieteams nauwer laten samenwerken.
- Woonoverlast aanpakken, ook in samenwerking met Mooiland.
- Gebruik van WhatsApp-buurtpreventie of vergelijkbare apps bevorderen.
- Aandacht voor aanrijtijden van hulpdiensten en verbetering waar nodig.
- Veiligheidsgevoel rond het AZC herstellen en vasthouden.
- Meer cameratoezicht op risicovolle plekken.

21 Werk en inkomen

“Iedereen benut zijn kansen om mee te doen in onze maatschappij.”

Team Lokaal ziet werk niet alleen als een manier om inkomen te verdienen, maar ook als een **kans om mee te doen**. Daarom willen we dat alle inwoners, ook mensen met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt, een passende plek vinden. Waar nodig moet er inkomensondersteuning zijn, zodat iedereen **bestaanszekerheid** heeft.

Wij zetten ons in voor:

- Investeren in de economie zodat er werk is voor inwoners.
- Werk- en inkomensproblemen actief en op maat aanpakken, met talent als uitgangspunt.
- Middelen gericht inzetten voor mensen die ze echt nodig hebben.
- Het 'Jobloket' versterken als schakel tussen bedrijven en werkzoekenden.

- Iedere inwoner stimuleren om bij te dragen, ook via vrijwilligerswerk.
- Bestaanszekerheid waarborgen; werken moet lonen, met maatwerk via de 'Participatiewet in Balans'.
- Minimaregelingen zoals de Meedoen-regeling behouden en beter bekendmaken.
- Schulden voorkomen en inwoners met betalingsproblemen direct ondersteunen.

Speerpunten Jong Team Lokaal

Team Lokaal heeft een jongerenafdeling: **Jong Team Lokaal**.

V.l.n.r. Jurgen Pluk, Sabahat Rahimi, Bennu Yapici, Shwet Kambli, Rana Aboura, Djustin Coolen.

Jong Team Lokaal zet zich in om de zorgen van jongeren onder de aandacht te brengen van de lokale politiek. Zij hebben de volgende speerpunten:

1 Gelijke kansen voor iedereen in onze samenleving

Iedereen verdient eerlijke kansen ongeacht achtergrond of identiteit

- Meer Nederlandse taallessen.
- Subsidiëren van lokale antidiscriminatie projecten.
- Samenwerken met migrantenorganisaties.

Jezelf kunnen zijn

- We willen dat iedereen zichzelf kan zijn.
- Meer publiciteit voor meldpunt discriminatie via campagnes en gemeentelijke communicatie.

Tegen racisme en discriminatie

- Jaarlijks agenderen van discriminatiecijfers voor de gemeenteraad, voor bewustwording.
- Lokale initiatieven die racisme en discriminatie bestrijden ondersteunen, zoals 'Melting pot Heeswijkse Kampen'.

Gelijke rechten voor mannen en vrouwen

- Samenwerking zoeken met organisaties die opkomen voor gelijke rechten van vrouwen en mannen binnen het lokale beleid.
- In het antidiscriminatiebeleid extra aandacht besteden aan sekse-ongelijkheid binnen de arbeidsmarkt, onderwijs en openbare ruimte.

2 Mentale Gezondheid voor Jongeren

“We willen dat jongeren hulp durven te vragen bij mentale problemen. Gewoon doen.”

Laagdrempelige hulp bij mentale problemen

- Via centrum voor Jeugd en Gezin en scholen (bijv. chat, inloop, jongerenwerk).
- Toegang tot laagdrempelige hulp via schoolhulpverleners, structureel beschikbaar op VO-scholen in samenwerking met GGZ.
- Aandacht blijven vragen voor acties mentale gezondheid vanuit Centrum voor Jeugd en Gezin.

(Cyber)Pestgedrag en prestatiedruk

- Stimuleren van campagnes en trainingen voor leerlingen, ouders en docenten over (cyber)pestgedrag en prestatiedruk.

3 Duurzaamheid en Bewustwording

Meer groen en zonnepanelen

- Stimuleren van zonnepanelen op daken.
- Meer bomen en groen planten om CO2 te compenseren, hittestress te verminderen.
- Implementatie van meer groen en zonnepanelen om duurzaamheid te bevorderen.

Waterbeheer tegen verdroging

- Inzet op effectieve waterbeheerstrategieën om verdroging en wateroverlast te voorkomen.

Bewustwording en samenwerking

- Kansen zoeken om jeugd en onderwijs te betrekken bij bewustwording over duurzaamheid.
- Samenwerking met en tussen bedrijven om bewustwording over duurzaamheid te vergroten. Zichtbaar maken welke stappen bedrijven zetten op dit gebied.

4 Veilige buurt voor jongeren

Meer Boa's in de wijken

- Verhoog de zichtbaarheid van Boa's in de wijken om het gevoel van veiligheid te verhogen.

Stimuleren meldingsbereidheid

- Moedig jongeren aan om incidenten te melden voor een veiligere omgeving. Bijvoorbeeld door een campagne gericht op jongeren via geschikte media.

Snellere opvolging van meldingen

- Altijd reactie op meldingen, binnen de mogelijkheden van de gemeente, om vertrouwen te creëren.

Betere samenwerking met buurtbewoners

- Versterk de samenwerking tussen buurtbewoners en preventieteams voor effectievere oplossingen.

Gebruik van buurtpreventie app

- Stimuleer het gebruik van Whatsapp buurtpreventie, of vergelijkbare apps.

5 Fietsvriendelijke en goed verlichte fietspaden

“We willen dat fietsen veilig is voor iedereen, om meer fietsen te stimuleren.”

Verbeterde fietspaden

- Het creëren van betere fietspaden met voldoende verlichting is essentieel.

Fietssnelwegen en vrij liggende routes

- Meer fietssnelwegen en vrij liggende routes bevorderen het fietsen.

Veilige schoolroutes

- Veilige routes voor schoolkinderen zijn cruciaal voor een fietsvriendelijke omgeving.

Veilige verbinding tussen kernen

- Het ontwikkelen van veilige fietsroutes tussen dorpen en steden is noodzakelijk.
- Veilige fietsroutes van en naar voorzieningen, zoals sport, scholen, cultuur en recreatie en openbaar vervoer.

6 Meer betaalbare woningen voor jongeren

“Jongeren ervaren grote problemen bij het vinden van een geschikte en betaalbare woning. Er is dringende behoefte aan meer betaalbare huur en koopwoningen voor starters.”

Stimuleren van innovatieve woonvormen

- Innovatieve woonvormen stimuleren door ruimte te bieden voor experimenten en samen te werken met bewoners en ontwikkelaars.
- Meer aandacht voor de stap van thuis wonen naar zelfstandig wonen als jongere; aanbieden van laagdrempelige informatie door bijvoorbeeld Sociom.

Bouwen in alle kernen van de regio

- Het bouwen van woningen in alle regio's zorgt voor een bredere spreiding van woonmogelijkheden.
- Actieve grondpolitiek en bouwen in alle kernen.

Voorrang voor eigen inwoners bij sociale huurwoningen

“We willen inwoners van onze gemeente voorrang geven, en tegelijk ook ruimte houden voor mensen van buiten die een sterke band met onze gemeente hebben bijvoorbeeld door werk of familie. Zo bouwen we aan een sterke, hechte gemeenschappen.”

- Mogelijkheden onderzoeken om inwoners uit eigen dorp of binding met een dorp voorrang te geven voor nieuwbouw in hun dorp.
- Voorrang voor inwoners uit het eigen dorp voor huurwoningen in hun dorp.

7 Onderwijs en Talentontwikkeling

Gelijke onderwijskansen

- Alle kinderen moeten kunnen meedoen op school, ongeacht hun achtergrond.
- Gelijke onderwijskansen bevorderen door samen te werken met organisaties zoals Stichting leergeld, zodat alle kinderen kunnen meedoen op school, ongeacht de financiële situatie thuis.

Kunst en cultuuronderwijs

- Kunst en cultuuronderwijs voor kinderen en jongeren lokaal, in alle kernen van de gemeente aanbieden.
- Structurele subsidies blijven verstrekken aan scholen en samenwerkingen met culturele instellingen bevorderen.
- Via fondsen zorgen voor voldoende middelen om kinderen en jongeren toegang te geven tot creatieve ontwikkeling.

Naschoolse educatie en talentontwikkeling

- Subsidies voor educatieve activiteiten na schooltijd handhaven voor basisscholen, bijvoorbeeld de RijkeSchooldag.

8 Mediawijsheid en Nepnieuws bewustwording

“Jongeren groeien op in een digitale omgeving vol informatie en risico's. We vinden het cruciaal om jongeren bewust te maken van nepnieuws en desinformatie.”

Bewustwording van nepnieuws

- Trainingen organiseren voor zowel ouders als jongeren, waarin geleerd wordt om veilig en verantwoord online te navigeren en kritisch na te denken over media inhoud.
- Samenwerking met scholen en de betrokkenheid van ouders hiervoor opzoeken.

Schoolcurriculum aanpassen

- Integratie van mediawijsheid in het schoolcurriculum is essentieel. Scholen vragen dit op te pakken.

Samenwerking met organisaties

- Samenwerken met lokale organisaties kan de impact van mediawijsheid vergroten.

Evaluatie en feedback

- Regelmatige evaluatie van mediawijsheid programma's is belangrijk voor verbetering.

9 Versterking van stage en leerwerkplekken

Samen investeren in jongeren

- De gemeente, Agrifood Capital en de industriële kring moeten samen zorgen voor voldoende stageplekken voor jongeren.
- Stimuleren dat bedrijven aan jongeren laten zien hoe zij omgaan met duurzaamheid, genereert bekendheid voor bedrijven en eventueel interesse van jongeren voor deze bedrijven.

Meer samenwerking tussen gemeente, scholen en bedrijven

- Meer bekendheid voor stageplaatsen en leer-werkplekken voor jongeren in Land van Cuijk, in samenwerking met onderwijs en bedrijfsleven. Bijvoorbeeld door stagebureaus zoals Talentenbureau van Agrifood Capital.

Meer stagemogelijkheden binnen het gemeentehuis

- De gemeente kan het goede voorbeeld geven door zelf meer stageplekken aan te bieden binnen het gemeentehuis. Zo fungeert de gemeente niet alleen als beleidsmaker, maar ook als actieve leeromgeving voor jongeren.